

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 10 DE MARS DE 1911

Núm. 1680 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

LA QUARESMÀ D'ENGUANY

—Si no'm tallen les set cames,
no acabaran pas ab mi.

CARN Y PEIX

(DIALEG ELECTORAL)

El diumenge passat, al carrer de la Boqueria, vaig toparme ab el senyor Ramon, bon amic meu, vell soci de la Lliga y interventor vitalici ab medalla de primera classe.

—Amic Ramon, enguany te condemnaras—li vaig dir.—Sense respectar la Quaresma, barrejaras, y això es pecat.

El meu bon amic se'm quedà mirant, ab la mirada astorada de l'home que no ha comprès lo que se li diu.

—Com, que barrejaré?—va preguntar al cap d'un moment.

—Sí. Barrejaras políticament. La *candidatura barcelonina*, feta de comú acord pels regionalistes, els carlins, els conservadors y els ultramontans del Comitè de Defensa Social, es carn y peix.

—Veig que estas de broma.

—Doncs mira, parlo ab serietat. Si, políticament, no vols condemnarte, no votis la *candidatura barcelonina*. Repteixo que es carn y peix: carn de la Lliga y peix caciquista. Si la votes, barrejaras.

—Però, home, que no ho sabs que tot se fa pel bé de Barcelona y de Catalunya?

—Això es lo que diu *La Veu*. Però els seus aliats diuen una altra cosa. Té, aquí hi ha les declaracions del president de la Secció electoral del famós Comitè de Defensa Social, don Rafel Vallet y Sabater, publicades pel *Brusi*. Y aquet cavaller declara que ab l'unió pactada se proposen els del Comitè *sostenir el predomini de les dretes a la Diputació y defensar la seva propia obra y ab ella els principis que sustenten* (paraules textuales). Què tal?

—Veus? Això no'm sembla be.

—Doncs ves escoltant. El senyor don Arcadi d'Arquer, del «Círculo Monárquico Conservador», diu, en un article publicat pel *Brusi*, que *lo primer que ab l'unió's proposen es que no vagi la Diputació provincial a les mans pecadores de les esquerres*, y que, *díguinse conservadors o regionalistes, els que vagin a omplir els vuides que la llei disposa sols poden tenir una política: la de les dretes*. (Textual.) Què't sembla?

—Me sembla malament. Això no es això.

—Segueix escoltant. *El Correo Catalán*, orgue tradicionalista, diu que'ls carlins han entrat en la coalició pera combatre *als enemics de Deu y de la Patria!* (Textual.) Què me'n dius?

—Que això no m'agrada, vetho aquí.

—Ja m'ho pensava que tu, lligaire de bona fe, no estaries conforme ab certes coses. Que no te'n recordes del miting del gat?

—Prou!

—Y de quan, fent d'interventor, els pinxos a sòu dels cacics te van trencar el cap a garrotades?

—També, també me'n recordo.

—Ara, doncs, ets el seu aliat. Potser al mateix pinxo que't va atropellar, el trobaras, el diumenge vinent, d'interventor al teu costat, y ab ell t'auras de partir el dinar que us duguin de la fonda.

—Es veritat..., però cal anar contra el lerrouxisme, amic. Si anem junts ab els cacics, no més es pera derrotar als lerrouxistes.

—Vina'm aquí, innocent! A la Diputació provincial, ja fa més de dos anys que estan units els de la Lliga y els cacics. Que també es pera derrotar els lerrouxistes? Que potser tenen por de que l'unic diputat radical, el pobre Pich, s'apodori de la Diputació?

L'amic abaixà el cap y no contestà. Passà mitg minut. Jo li vaig allargar la mà en senyal de comiat, y li vaig dir:

—Ten compte ab lo que t'he dit. La *candidatura barcelonina* es carn y peix. Si la votes, barrejaras. Y si barreges, te condemnaras...

WIFRED

¡PIM!...

Per segona vegada hem vist posat en escena *El drama d'Hostafrancs*. Afortunadament aquesta representació no ha tingut l'exit de la primera ni ha deixat més rastre que una onada d'indignació y una bala clavada al sostre d'un teatre.

L'heroicitat va realitzar-se el passat diumenge al Tívoli, aont, com saben nostres lectors, celebrava l'Esquerra catalana un gran miting de propaganda electoral.

Tot havia anat com una seda. Després d'haver fet ús de la paraula en Layret, l'Oriol Martorell, en Gubern y en Carner, enraonava en Pere Corominas, quan, en un moment en que l'orador aludia a la desastrosa gestió de la majoria lerrouxista del Municipi, un subjecte que presenciava l'acte desde la galeria llensà una frase grossera, y allargant violentment el bras disparà un tret de browning en direcció a l'escenari. Per sort, com hem dit, vist el seu moviment pels que'l rodejaven, l'arma fou desviada y la bala va anar a perdre's en les altures del local.

¿Que'n deurà pensar d'aquest pobre resultat l'autor del drama? ¿Quin comentari haurà dedicat al fet el senyor Serraclara, qui, dies enrera, anunciava públicament l'estrena del *Vals de les bofetades*?

L'espectacle, no per fracassat menos significatiu, confirma una vegada més que qui fa un cove fa un cistell, y demostra que'ls hèroes d'Hostafrancs, dignes deixebles del seu mestre, no han perdut les seves llissons.

Ni els seus brownings.

Galimaties

Ahir va venir a veure'm el Bermúdez. Y desseguida vareig menjarme la partida. Perquè, jo ja ho sé: quan el Bermúdez compareix per casa es que estem en vigílies d'eleccions.

—Hola, Bermúdez—vareig dirli.—¿Què hi ha?

—Pues hay que ya hi volvemos a ser. El domingo próximo tenemos lucha electoral.

—Y què?

—Que vengo á ver qué hacemos. Porque no es cuestión, supongo yo, de que los acontecimientos nos sorprendan baidando y con las manos en el bolsillo.

—Es clar que no. Aquestes eleccions, ¿de què han de ser?

—De diputados provinciales ¿sabe?, esos que conchuminan sus cosas en la antigua Audiencia.

—Ah! Es dir que hem de nombrar nous pares de la provincia...

—Aquí está el enredo. No es todo el cuerpo provincial lo que ahora se elige, sino solamente la mitad.

—¿La meitat del cos?... Però ¿quina meitat? ¿De la cintura pera amunt o de la cintura pera avall?

—Quiero decir que hay distritos que votan y distritos que no votan.

—Y el districte nostre ¿de quins es? ¿Dels que han de votar?

—Es lo más probable, pero, con toda seguridad, no he podido averiguarlo todavía. Porque, dentro de un mismo distrito, se encuentran secciones con voto y secciones sin él.

—La nostra secció, ¿no es la 24?

—Lo era, pero esta vez nos han pres el número.

—¿Vol dir que se'ns han rifat?

—Que nos lo han cambiado. En vez de la 24 somos la 29.

—Y la 29 ¿vota?

—Yo churaría que sí.

—Doncs amunt! Suposem que sí y preparemnos pera la lluita.

—Sí, preparémonos; pero ¿cómo?

—Organisant la vigilancia y triant desseguida la candidatura.

—¿Habla usted de candidaturas?... Aquí traigo los papeles. Vea V. esas tres.

—Veiam. ¿Quin color tenen?

—La primera dice: «Todo por Barcelona.»

—Y la segona?

—«Todo por Barcelona.»

—Y la tercera?

—«Todo por Barcelona.»

—¡Fells ciutat!... ¡Vès si'n té d'amics que volen donarli todo!...

—Eso es precisamente lo que a mí me escama. ¿Conoce V. los nombres que en cada candidatura figuran? Porque por el hilo...

—¿Trauriem el ovillo?... El cas es que jo, tractantse de classificar a la gent, vaig molt a les fosques.

—¿Qué le parece ésta?

—¿Vol dir que no es lerrouxista?

—¿Y ésta?

—Fa olor d'integrista.

—¿Y ésta?

—Com si fos caciquista...

—¡Estamos frescos!... ¿Cuál será, pues, la que tomaremos por bandera? Porque, blanca ó negra, negra o blanca, hay que decidirse por alguna.

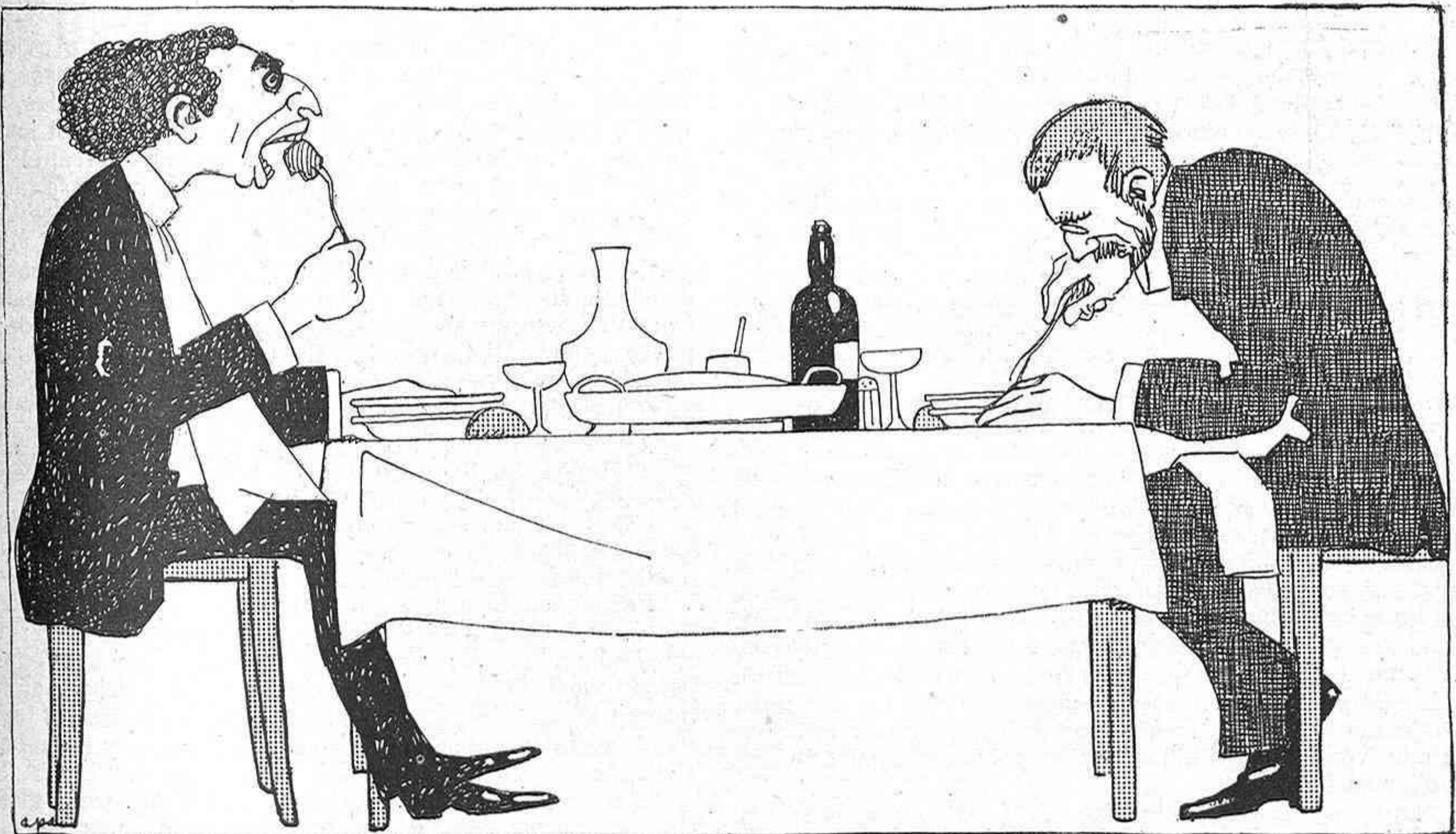
—Doncs estudiisho be... y després vingui a dirme quina es la bona.

—Veré al Chaumet del forn y al Llorens dels embuts... y luego resolveremos.—

Y se'n va anar tot pensatiu.

Jo voldria equivocarme, però'm sembla que'l pobre Bermúdez, tan practic y despert en tot lo que's refereix a urnes y dret del sufragi, en aquestes eleccions no sab de què va, ni a qui ha de donar el vot, ni què es lo que's vota, ni si efectivament li toca votar o s'ha d'estar quiet a casa, esperant que arribi l'altre bieny i l'avisin.

Però, suposant que sigui aixís, jo me'n guardaré prou de riureme'n de l'ignorancia electoral del Bermúdez.

PEIX NOUCENTISTA

—Noi, quin llus més exquisit!... Dèu ser revolucionari.

—En què't fixes?

—Home, en Xenius diu que'l més revolucionari es el que té més bon gust...

L'APLEC DE SANT MEDI

Arribada de les colles al peu de l'ermita.

Perquè, probablement, si fa o no fa, de la mateixa manera que's troba ell debem trobarnos avui la majoria dels barcelonins que no som vocals de cap junta, ni furriels de cap companyia, ni individus de cap comissió desorganisadora.

MATIAS BONAFÉ

□ □ □ ————— □ □ □

DIA DE PEIX

Som a les deu de la nit y en un carrer de l'Ensanxe. Desota d'un fanal, aprop del *bordillo*, un pobre d'ofici, aixut de carns, un miserable captaire d'aquets que sempre van, ulls en terra, cullinths tot, puntes, papers, fruites podrides, acaba d'escampar ab el gaiato un munt de porqueries, sobres de les cuines, que hi van apilotant totes les criades del barri. L'home's descarrega del sarró que du al coll y, obrintlo mandrosament, hi fica uns quants grapats de retall de diari tot rebregat y llantiós. Al mateix temps, el gos, el seu company, un gossàs esquat, tan magre y tan embrutit com ell, atiat per la fam, va entafurant el morro y les potes en el munt de pols y d'immundicia.

De prompte, a la porta d'un luxós palau hi apareix una aixerida minyona arremangada de brassos, duent a la mà dreta una galleda tota plena d'escombreries. La xicota atravessa l'acera, y, quan es a sota el fanal, aboca tot lo que porta y se n'entorna. Entre les closques d'ou y les clofolles d'ostres cau un gros paper embolicat. Home y bestia, tocats

del mateix instint, endevinen que dins del paquet providencial hi ha vianda: deixes d'una taula de senyors, òssos mal escurats, espines grasses, d'aquelles que, devegades, una familia pobre encara hi posaria un pam de greix. Tot just el manyoc de les desferres dels tips ha arribat a terra, el gos ho ensuma y'n fa presa tot seguit; l'home s'hi llença també al damunt y li pren de la boca; el cà, lladrant, s'hi revolca altre cop y aconseguix estripar el paper; l'home li venta garrotada, però l'altre no cedeix y's torna a fer seu el paquet d'una revolada; s'ho fan a qui més pot, a la grenya, s'agafen, s'apiloten, s'esgarrapen, se mosseguen... El gos, borda; el pobre, renega; lluita de vida, lluita de fam. De dos amics que abans eren passen a ser dues feres sense entranyes, y a cada bordada del cà, l'home s'hi torna a cops de peu, a cops de puny, fins que, abraonantse, els dos naufrags de la societat acaben per formar un sol cos, una masega d'òssos més que de carn en una especie d'apocalíptic jiu-jitsu.

Per fi, l'home, en un supremi esforç de rabia y ambició, clava una terrible còssa al morro de la pobre bestiola, que, debil y ferida, acaba pera rodolar per terra.

Famolenc, el captaire comença a devorar àvidament les deixes embolicades en el paper... Són engrunes de peix; restos de dia de magre: un cap de llus bullit, la qua y l'espina del mitg mal escurades, ab bastant de tall, encara, en els intersticis... L'home s'asseu al *bordillo*, d'esquena al fanal, y menja, devora, guaitant de reull al gos magre y esquat que s'allunya coixejant...

El gos, el gran amic d'aquell home, tot anantse'n, gira el cap de tant en tant, y, entre llastimosos grinyols, llença al miserable company una mirada extranya... Un esguard fosc, indefinible, barreja de pietat y de rencia.

FRA NOI

A L'OBSERVATORI FABRA

Conferència pràctica donada pel senyor Comas y Solà a les alumnes del «Institut Barceloní per a la Segona Ensenyansa de la dona».

El teatre y la cinematografia

La pel·lícula cinematogràfica que ab tant exit comença ja a produir-se entre nosaltres, ens ha en ofert poc temps la reproducció d'algunes obres dramàtiques escullides entre les dels nostres primers autors. Els actors catalans que en la composició de pel·lícules han cercat una compensació a la crisi que'l teatre regional travessa, són en respectable proporció. D'aquí que en la visió cinematogràfica haguem vist desfilar, en poc temps, les cares de molts dels nostres comedians...

Diem que entre'ls assumptes escullits pels productors de cintes de cinematograf, s'hi compten els d'algunes obres dramàtiques entre les que l'èxit assolit ha fet més famoses, o les que pel seu caracter historic o llegendari acompanya l'auriola popular. No fa pas gaire, l'ocasió ens fou donada d'admirar a l'Enric Giménez y alguns dels seus companys en la superba creació de *Terra baixa*. *Don Joan de Serrallonga* y el *Juan José*, ens mostraren igualment un aplec de cares amigues. *Don Alvaro ó la fuerza del sino*, recorre el món encarnat per en Jaume Borràs. *Guzmán el Bueno*, *Don Juan Tenorio* y *Qui... compra maduixes!*..., per no citar-ne d'altres, salvaren aixís mateix la frontera, representades per actors de la terra que de grat o per força, s'han vist obligats a torce's davant el triomf de la pel·lícula cinematogràfica... Els actors que a la vista de l'objectiu componen els quadros escenics que l'operador cuida de fixar, veuen recompensat el seu treball. La casa productora de les pel·lícules reproduceix la cinta fins a l'infinit, oferint d'aquesta manera les creacions dels nostres escriptors a la contemplació del món, lo que equival a dir que obté, pel seu esforç, la corresponent ganància. De la bona acollida que'l public dispensa a la pel·lícula ne gaudeix tothom la seva part. Quants en la seva confecció han intervingut ne toquen el resultat que correspon al seu esforç... llevat de l'autor de l'assumpte dramàtic que ha servit de fonament a la composició reproduïda. Pera no trencar la costum aquí tan arrelada, l'autor de la comedia *se queda a les capses* com se sol dir...

Els fabricants de pel·lícules cinematogràfiques disposen plenament, avui per avui, de l'obra del dramaturg ab el qual no compten poc ni molt, cometent ab semblant manera de procedir

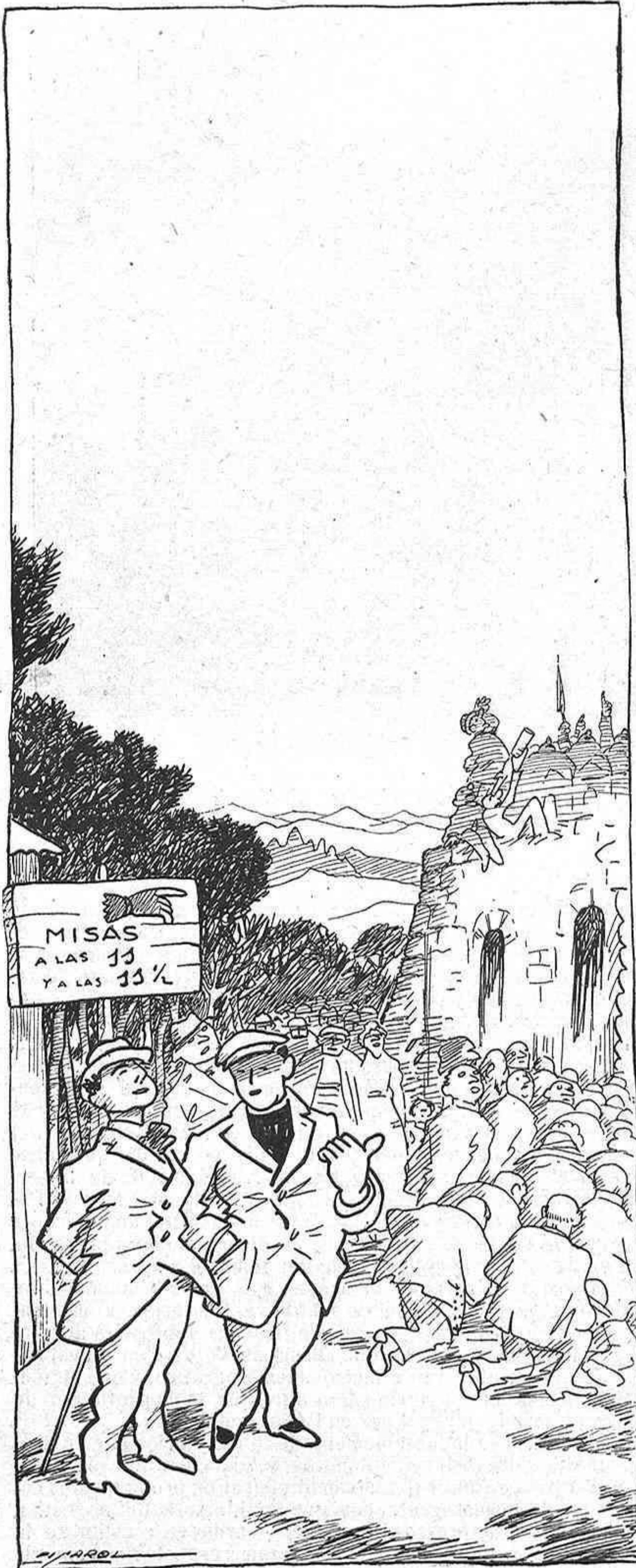
una manifesta injusticia, pera no dir una grossa iniquitat. Es lo més probable que, qui sab encara per quant temps regeixin les coses com fins avui; es dir: sense que la llei vinga a interposarse entre el cinematograf y la producció de l'autor dramàtic, establint d'una vegada y pera sempre la part que vis a vis de la poxanta industria al segon correspon de dret. Siga la que siga la durada de l'actual estat de coses, convé que se sàpiga que'ls francesos decidiren dies passats posar un terme a l'abús. A instancies de l'hereva d'en Prosper Mérimée, s'obligà al representant de la casa Pathè a compareixer davant dels tribunals. Els Pathè se serviren d'una de les produccions més celebrades del novelista pera impressionar una pel·lícula, no cal dir que sense demanar abans el degut consentiment. A la demanda de la persona interessada respongueren els jutjes, obligant a la casa Pathè a satisfer a la hereva de l'escriptor la quantitat de mil francs en concepte de danys y perjudicis. Ja abans, obeint a precís del fill d'en Féval, havia obligat el mateix tribunal a la casa Pathè a fixar el nom de l'escriptor il·lustre en uns cartells anunciadors d'una cinta que porta el titol de *Le bossu*. Els jutjes se mostraren aquesta vegada benevolos ab els famosos fabricants de cintes, per haverse comprovat que l'acció de l'obra d'en Féval tenia que veure ab la reproducció cinematogràfica, y que l'intenció dels demandats no havia sigut altra que la d'aprofitarse de la boga alcançada pel titol per en Féval popularisat.

La sentència es indubtablement de lo més curiós que en materia de litigis literaris pugua donarse, y ve a constituir el primer pas donat pera garantir degudament el dret de propietat de l'escriptor en el cinematograf, cosa que no hi haurà qui no estimi de raó, ja que'ls interessos de l'autor—verdader creador de la pel·lícula, en aquet cas—són al menos, tan respectables com els dels demés components que en l'expandiment de l'industria cinematogràfica intervenen.

Quin dia's farà a casa nostra una cosa igual o per l'estil? Quan serà que surti d'entre nosaltres la persona que cuidi d'assegurar pera lo successiu el dret de propietat dels nostres escriptors dramàtics?

Ara que tant se parla de la crisi del teatre, no es de llei que l'autor català que compta per desgracia, ab un mercat de sí prou esquifit, deixi en l'abandó l'element d'ingrés que la pel·lícula representa.

AL VOL... DE M. GIBERT

—Voldria que'm diguessin: ¿què hi tenen que veure les misses ab l'aviació?
 —Molt hi tenen que veure. Per ventura'ls llanuts no van també a la conquesta del cel?

Enhorabona que's dongui al cinematograf lo que en justícia li correspon, però res més que lo que siga de llei. Que si, com tan sovint succeeix, se tanquen a Catalunya els teatres als comedians y als autors pera donar pas a l'aparell cinematografic, no puga dirse que pera'ls nostres artistes s'ha perdut tot...

Boy

□ □ □

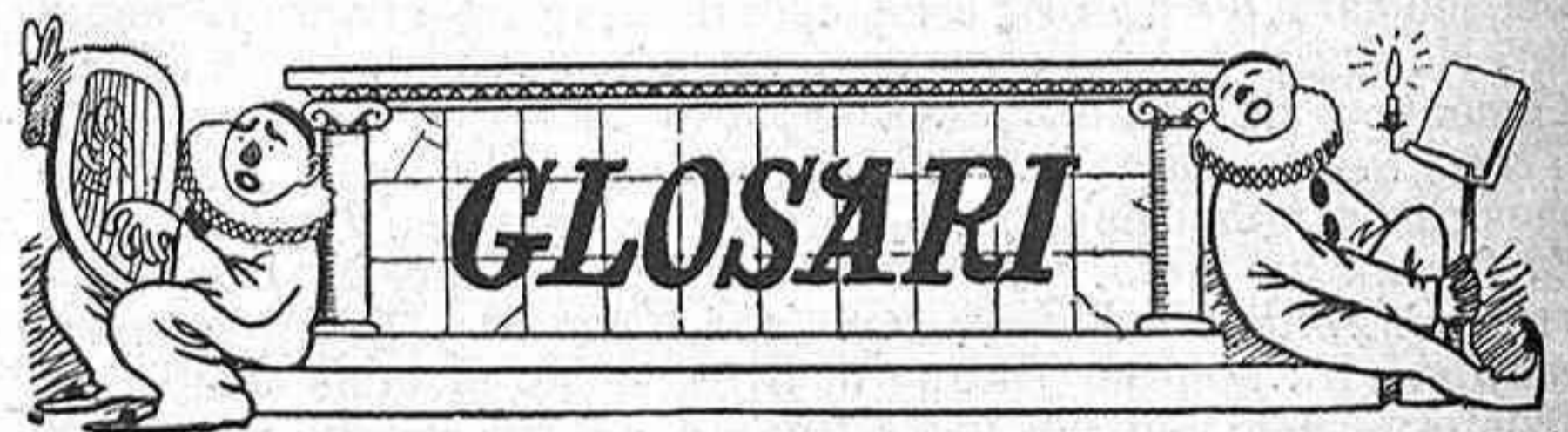
EUTRAPELIA

Ai! Jo tinc ganes d'ésser noucentista!
 Desitjo figurar en l'àurea llista
 ont sols el ver talent cabuda hi té.
 Encara que tot jo fet de vil barro,
 Homers que dirigiu l'august cotarro,
 digueumho sense embuts, ¿m'hi deixeu sê?
 Dicteume condicions. Per tení entrada
 en vostra societat estilisada,
 ¿quina es la gran paraula, el sagrat mot?
 No'm falta voluntat y'm sobra fetge,
 y mentres no'm maneu cap cosa lletja,
 estic determinat a ferho tot.

Si voleu, diré qu'en *Xeniús*
 val tant com en Serpa Pinto
 y que en Durero era un quinto
 al costat de l'Aragall.
 Si es necessari, a tot pasto
 menjaré trena y paciencies
 y compraré les *Seqüencies*
 del «consoci» Maragall.
In albis d'en Zarathustra,
 si'm prometeu ferme puesto,
 desde aquet moment me presto
 a jurar que «parlà així».
 Fins m'avinc a dû en breu plasso
 els cabells a la romana
 y a afirmar qu'en Vallmitjana
 no es pas el Gorki d'aquí.

Però això sí, areòpag arbitrista,
 torneume la resposta ben aviat,
 perquè, com que això es mal que prompte passa,
 potser, si trigueu massa,
 les ganes de ficarme a noucentista
 se m'hauran esbravat.

NAX MORDAU

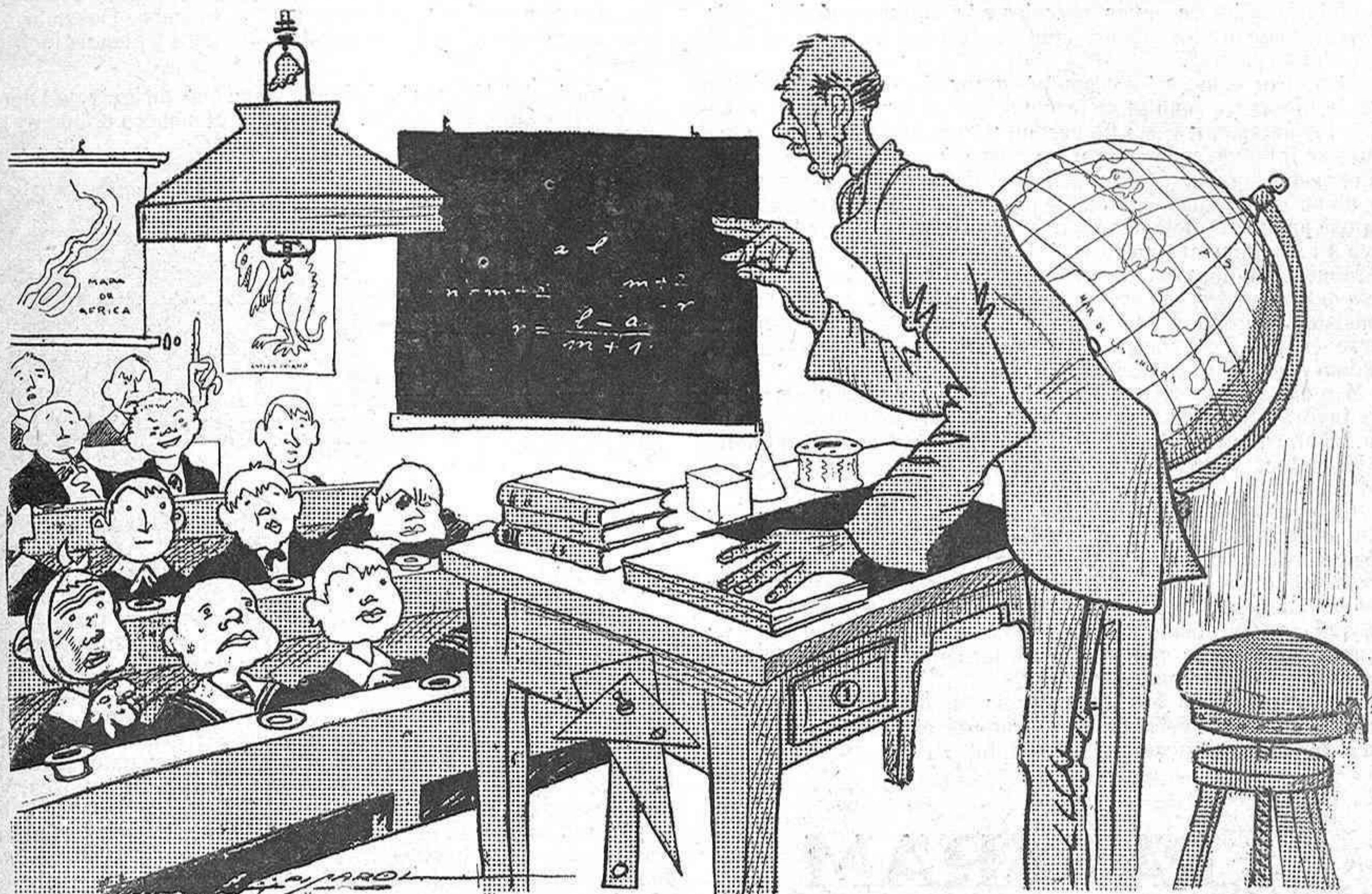

UN HOME VALENT

En totes les èpoques la valentia ha estat patrimoni d'un curt nombre d'individus escullits que han tingut la joia immensa de veure's glorificats en vida. Desde Cèsar an en Rakú, passant per Napoleon, no's coneixen en l'història de l'humanitat exits més sincers ni més unànims que'ls conquistats per la valentia, fos l'astúcia, fos la forsa, fossin el geni o la temeritat els seus medis promotores.

Y es que al món no hi ha res que entusiasmi tant com un valent. Sembla que això no té raó de ser, perquè hi ha condicions, y dons, y facultats més belles que la valentia; però es aixís, y es aixís principalment per

TEMA D'ACTUALITAT

—Ara anirem a tocar, estimats deixebles, un assumpte que jo conec y domino a la perfecció: el dejuni.

culpa de les dones. Les dones, sers tendrament espirituals, físicament febles, debils per naturalesa, quan se troben davant per davant d'un home jove, ardit y sà, ple de robustesa, torsen vers ell la voluntat ab simpatia. Això es efecte del natural contrast; obra del cor y el sentiment, instint sexual y prou. Però, si aquet mateix home, ademés de ser robust, y sà, y jove, es valent de debò, es hèroe, aleshores les dones s'hi entreguen en cos y ànima, abandonantshi planeres com en un desmai de comedia. Y aleshores, els homes, pera no ser menos que les dones y en que no sia sinó per orgull de sexe, també acaben per manifestar al portento la seva admiració ab demostracions de sorollós entusiasme.

En aquets moments, estimats llegidors, tenim els barcelonins ocasió d'admirarne un, d'exemplar d'aquets homes extraordinaris. No deixeu d'anarlo a veure. L'home valent de qui us parlo es un monstre, un cas raro, excepcional, dels que no'n corren gaires. Aneuhi a contemplar les contraccions, els exercicis de musculatura, al nostre prodigi. El seu treball no es obra de bastair, sinó d'artista; es valent per la trassa y pel saber, més que per l'arrencada d'atleta. Valentia y forsa són dues coses completament distintes; per això en un mateix organisme pot donarse'l cas de no tenirhi cabuda. Però'l nostre home valent esdevindrà un Samsó ab la sola presència dels espectadors; n'estem segurs, convensudissims. Com més public l'anirà a contemplar, ab més tensió's posaran els seus nirvis y més dalit tindrà pera fer proeses.

Endavant, senyors; no s'entretinguin! El fenomen del dia, l'home valent per excelencia, tothom el pot veure y admirar. Cada nit s'ensenya públicament al carrer de

l'Hospital. L'hassanya d'aquest Hèrcules es tan portentosa com el seu elegant aspecte de tità modern. S'ha proposat alsar de terra un teatre y ja comensa a conseguirho... Y qui sàpiga lo que vol dir, això d'aixecar un teatre caigut, ja compendrà que no es jugar ab pesos de cent kilos buids de dintre.

L'«home valent» es català y es jove, robust y ardit, y porta d'allà l'altra banda de l'Atlantic l'empenta dels Johnson y dels Jeffries, però es més que tots aquets, perquè es galan. L'«home valent» no té pas nom d'home de circ; no's diu Cop-de-puny, ni Cañón, ni Barra-fixa, sinó que gasta un nom tot melodia y tot dolcesa: se diu Pere Codina.

Aneuhi. Aneuhi a veure treballar, y fi-reuvos, sobre tot, en els seus brassos de gegant. Té'ls dos bíceps tatuats. En l'un s'hi llegeix «Confiansa»; en l'altre, «Voluntat».

XARAU

MUNICIPALESCA

A la Comissió d'Hisenda de l'Ajuntament anterior—la que presidia el regidor senyor Jiménez— va esserli presentada una proposició, per la qual els propietaris d'unes parcelles compreses en el mercat del Porvenir oferien a l'Ajuntament el terreno a raó de 16 rals el pam.

La oferta no tenia res de particular. Be podien els esmentats

propietaris cedir les seves parcel·les a la ciutat a raó de 16 rals, haventles comprades abans, com en realitat ho feren, al propi Municipi a raó de 7.

L'anterior Comissió d'Hisenda's prengué la cosa a pit. Veient que de lo que en realitat se tractava era de fer un negoci a costa de l'Ajuntament, venentli per un tipo relativament alt, lo que abans se li havia comprat barato, formulà un dictamen de majoria refusant l'oferta dels *aixerits* propietaris, deixant an aquests ab un pam de nas. Per part d'alguns regidors de la Comissió s'oposà an aquet dictamen un altre de minoria pel que s'aconseïllava a l'Ajuntament l'acceptació del negoci.

Mentres se posava en clar de part de qui estava la raó, alguns dels regidors van acabar el seu comès. La renovació del Consistori tingué lloc sense que l'Ajuntament arribés a pronunciar-se en pro o en contra de les pretensions dels propietaris, quedant l'assumpte pendent.

Mes ara s'ha ressucitat y sembla que en circumstancies un xic més favorables pera'ls interessats, que, segons noticies que tenim, s'han trobat a Hisenda ab padrins dels que a cà la Ciutat tot ho poden, y quin simple apoi sol esser, per lo general, una garantia d'exit.

¿Què passarà?... ¿Veuran els propietaris del *Ninot* satisfets els seus desitjos? ¿Lograran que'ls pagui la ciutat 16 rals per cada pam de terreno del que ells compraren a la ciutat mateixa per 7? Tal com a cà la Ciutat se fan les coses, es dificil predir la solució que en l'assumpte recaurà. Sí, podem assegurar desde ara, que estarem nosaltres a l'aguait, y que, si no podem impedir la consumació de la compra-venda, farem, a cambi, que la gent hegui esment de la combinació.

Una vegada més ens complaurem en mostrar al poble el modo com alguns dels seus representants al Consistori acostumen a vetllar pels interessos de la ciutat.

CERTAMEN DEL REI EN JAUME I.—Volum elegantment presentat en quals planes hi consten tots els treballs premiats en el Certamen científic-literari organitzat per l'Ateneu de Tarragona en honor de l'alt rei En Jaume I el Conqueridor. El concurs va celebrar-se a la mateixa ciutat de Tarragona ab motiu del VII centenari del naixement del cèlebre monarca català essent presidit el jurat per don Antoni Rubió y Lluch. Ha sigut editat per la revista «Tarraco».

ENTRE GITANOS.—Escenes còmiques, originals d'en Juli Vallmitjana, el reputat autor de *Els Zin-calós*. Publicades com article literari, foren arreglades més tard pera'l teatre, resultant una obreta aixericada y entretinguda. *Entre gitanos* s'estrenà a l'«Olimpo», ab exit, a primers del mes passat. Forma en l'acreditada «Biblioteca Popular Teatral» ab el número 43.

GUALBA.—Una interessant y ben escrita monografia d'aquet magnific indret, perla del Montseny y joia de Catalunya. L'autor del llibre, don Pere Vergés y Moreu detalla en ses planes tot lo referent al nom, situació, producció, geologia, fonts, aigües, salts, gorc negre, iglesia y historia de Gualba, aixís com també les pintoresques excursions a que's presta la seva encontrada. L'obra va enriquida ab fotografies y dibuixos del natural y està impresa sobre excelent paper.

El teatre tal com és.—Conferencia original del cèlebre comediant Enric Irving, llegida pel seu autor en la sessió d'obertura en l'Institut de Filosofia d'Edimburg. Traducció catalana de don P. M. de Tirs.

Unión Ibero-Americana.—Havem rebut el número de Janer d'aquesta revista que's publica a Madrid y dirigeix don Lluís de Armiñán. Publica importants articles referents a qüestions *ultramarines*.

Home casat..., burro espatllat.—Extravagancia en un acte, original de Salvador Bonavia. Fou estrenada ab exit al «Romea» ara deü fer uns quatre anys, y es molt propia pera'ls teatres d'aficionats que disparen de poques senyores. Correspon al número 44 de la «Biblioteca Popular Teatral».

TARRACO.—Revista de Ciències, Art y Literatura. Ens aca-

ben d'enviar el número corresponent a Setembre-Desembre. Es interessantíssim y va acompanyat de facsimils y planols molt ben deixats.

Boletín del Museo Social.—Revista que dirigeix la Diputació Provincial de Barcelona. S'ha rebut el número 6, que es l'últim de l'any passat.

SEPT SCIENCIES

PRINCIPAL.—Dissabte s'estrenà, per fi, la comedia en tres actes *A cor distret, sageses noves*, de l'Avell Artís, haventse encarregat a corre-cuita del paper de *Victoria* la senyora Baró a causa de l'enfermetat de la Xirgu, que continúa encara malalta y a la qual desitgem un rapid y complet restabliment.

La nova producció del senyor Artís es senzillament una valentia. Cercar pera'l teatre un assumpte de política local, que es el grau més insignificant de la política, convertirlo en obra artística y lograr ferlo interessant, vol, per part de l'autor, un valor quasi temerari; y més quan aquet se val únicament de la naturalitat, allunyantse de tota mena de recursos efectistes d'acció y fins de dialleg, a que tant se presten les obres tendencioses. Veritat, es que, en aquesta, la naturalitat viscuda, y més que la naturalitat la sinceritat extraordinaria ab que ha sigut tramesa a les taules, es precisament lo que la fa triomfar. Llástima que'l conflicte passional, molt ben iniciat en la meitat del segon acte y potser una mica massa secundari, no creixi en intensitat y ab la claretat que'l public voldria fins a l'acabament, fins a l'hermosa solució, que resulta molt humana y portada ab gran sobrietat y ab gran coneixement de la nostra psicologia.

Recordem en el teatre català pocs primers actes tan ben trassats, tan rodons, que preparin tan be l'espectador com el de *A cor distret*. Com a exposició, es una troballa. Les figures queden admirablement dibuixades; ab els caracters perfectament marcats a les primeres paraules que diuen. Les escenes s'estalonen ab una veritat y una lògica espaterrants. Es tot l'acte una preparació tan bella, una iniciació tan natural, que'l public, comprenentho aixís, no pogué menos que entregarse y aplaudir, a l'acabarse, entusiasmat, cridant varies vegades a escena al jove autor, com aixís ho feu també al finalisar els dos actes restants.

Del llenguatge que matisa constantment el dialleg no cal parlarne. Ja'ns hi té acostumats, l'Artís, a la seva espiritual naturalitat, al seu modo de dir unic, donant a cada tipo un lexic especial y no apartantse mai del bon mot, de la literatura teatral, que es...—¿com ho direm pera fernes entendre?...—tot lo contrari de lo que per literatura teatral entén don Teodoro Baró.

Els personatges que intervenen en la comedia, tots ells molt ben esbossats, fins els més insignificants, tingueren en els actors del *Principal* una interpretació molt discreta, distingintshi, ademés de les senyores Morera y Baró, els senyors Nolla, Vinyas, Daroqui y Delhom.

—Pera demà, dissabte, s'anuncia l'estrena de *Sava nova*, comedia en tres actes de don F. Xavier Godo.

—Continúa en ensaig *La pesca dels llagostins*, d'en Franqueza, y la direcció té en estudi *El gran Aleix*, tragedia d'en Puig y Ferrer.

ROMEA.—Feia goig de debò dissabte passat la sala del Romea. A la crida d'en Pere Codina van respondre tots els veritables aimants del nostre Teatre Català; tots els que no s'avenen a veure'l morir de consumpció. Y d'aplaudiments, y de calor patri, y d'exit, y d'entusiasme, no'n vulguin més. Tant de bo duri el foc sagrat d'aquet dia.

Les obres d'inauguració eren *Mar y Cel* y *L'ase de l'hortolà*. En una y altra els actors de la nova companyia se'ns mostraren carregats de bona voluntat y molts d'ells ab facultats pera fer bona feina.

Y per lo que respecta an en Codina, havem de confessar que'ns ha sorprès el seu treball; per més que la fama que duia l'acreditava d'artista notable, no'ns creiem que fos lo que es ni

EL COMENTARI DEL DIA

—Imbecils homenots!... Mira que escandalisar a una dònna perquè porta pantalons!
—Oh, y ells, quan són petits, be van ab faldilletes!...

que arribés a fer lo que fa. En Pere Codina es un actoras, un comic *formidable*, ductil a tota mena de gèneros y capas d'empendre's tota mena de papers y de sortirne airós. Quan el nostre public s'adoni de lo que val aquet xicot, se'l farà el seu *galan* mimat; m'hi jugo un peix. Ademés d'un talent extraordinari, d'una estupenda memoria y d'un bon gust artistic com no s'estila entre la nostra *faràndula*, posseeix en Codina les excepcionals condicions d'una figura airosa y simpàtica, unà veu que s'emmotlla a totes les tonalitats desde les més enèrgiques a les més tendres, uns pulmons que desconeixen la fadiga y un rostre de mimic que's presta a totes les expressions fisionòmiques.

L'explosió d'entusiasme que va promoure entre'l public durant les culminants escenes del *Mar y Cel* y, sobre tot, a l'acabarse l'obra foren estruendoses y sinceres a més no poder; tant, que's vegé obligat a dirigir la paraula als espectadors pera acallar les ovacions. Y al sortir tothom deia lo mateix:

—Vaja, aquet noi es colossal... Fins discursos, sab fer!

En els sis dies que van de temporada porta representades: *Mar y Cel*, *Terra baixa*, *Juan José* y *El gran galeoto*. Cada una d'aquestes obres ha valgut un triomf al nostre artista. No'n parlem detalladament per manca d'espai y perquè's tracta de drames de repertori conegut. Esperem una estrena pera jutjar

ENTRE MILIONARIS

—Això de la caritat s'està posant insufrible. Ja ho veus tu mateix; ningú dona un centim.

—Nosaltres ne tenim la culpa... Ens haguessim fet naufragés.

millor a tots. Valgui dir per això, que'l senyor Codina s'ha revelat, ademés d'un excelent actor, un notable director d'escena.

—Pera la present setmana s'anuncien *El mistic* y *Los amantes de Teruel*, y pera la que ve una estrena d'en Guimerà: *La Miralta*.

ELDORADO.—En Paso y l'Abati firmen *La mar salada*, comedia en dos actes que estrenaren dimars passat els artistes que formen la companyia de la Neus Suárez.

Coneguts els autors, ja poden pensar la mena de broma que campeja en l'obra *La mar salada*... que *sa la da* alabar per l'originalitat en els xistos. Verdaderament es de gust refinat y completament nou a l'escena aquet xisto: «Ole... Ole... Olegario», y aquest altre: «Ave... Ave... Avelino», y aquest altre: «Casi... ano». Ah, no senyors, no, els Pasos y Abatis hem de confessar que's mereixen un monu... monu... monument...

També es d'una novetat que encanta l'argument, que consisteix en que una colla de forasters invadeixen la casa d'un amic, ab l'intent d'hostatjarshi uns quants dies y acaben per quedarshi setmanes y mesos, fent recordar aquell adagi: *Hostes vindran que de casa'ns treuran*.

Abati y Paso... *por primera vez, y, vive Dios, que es pasar...*, en que'l public celebri les graciositats d'aquestos senyors; lo que no Paso es que'ls *niños de la prensa* riguin a *mandíbula bati*...ente davant d'aquestes ingeniositats, y, en cambi, regategin merits als autors comics catalans, que'n saben tant com els demés de *retruecanisar* y de jugar el *vocablo*..., per experiencia.

Apart d'això, d'allò y de lo de més enllà, l'obreta es bonica, y si no es afanada, com va succeir ab *El hongo de Pérez*, mereixen elogis sos autors, boi perdonantlos per la manca de sentit comú... nicat en els xistos de ole... ole... oleografia

En Simo Raso es un actor que's fa aplaudir, y quals aplaudiments encara Raso-nen per la sala d'espectacles. Dels demés intèrpretes també se'n poden fer elogis, especialment del senyor López Alonso, que encarnà un llop de mar ab forsa colorit.

ALTRES TEATRES.—De la companyia d'òpera que acaba de debutar al «Tívoli» y de la qual ne tenim les mellors noticies; dels italians que han anat a fer comedies napolitanes al «Español» y que sembla que van dirigits per un tal Carlo Nunziata, que és un artista notable; de *La reina de las tintas*, estrenada ab exit al «Nuevo», y de l'exhibició de la *jupe-culotte* al «Novedades», com que avui no'n podem dir res per falta de temps y d'espai, prometem parlarne en el número que ve, si'ns en recordem o si no hi ha cap entrabanc que'ns en fassi desistir.

L. L. L.

ESQUELLOTS

DILLUNS va celebrarse al *Mundial Palace* el banquet de l'Industria y el Comerç, organitzat per l'Unió Gremial y societats adherides, en honor dels Vocals associats que tan brillant paper han fet darrerament a Cà la Ciutat en les memorables sessions dedicades a la discussió dels pressupostos.

Entre'ls comensals, que eren uns cinc cents, hi havia moltes personalitats conegudes y alguns representants de Barcelona en el Municipi.

A l'hora del xampany, varen pronunciarse brindis eloqüents y entusiastes, y la festa terminà ab visques a l'Unió Gremial y a l'honoradès de Barcelona.

Encara que, retinguts per ocupacions ineludibles, ens fou impossible assistir a l'acte, agraim l'invitació que la Comissió organitzadora va enviarnos.

□

DON Emiliano abans era gallego, oi?
Doncs ara se'ns ha tornat andalús.

Tan andalús, que l'altre dia, enumerant en el seu diari els perjudicis que a la producció espanyola pot ocasionar la ruptura de relacions comercials ab Cuba, deia que «ello implicaría la pérdida de los 150 millones anuales á que alcanza nuestra exportación á dicho país».

LES CULOTADES

—Noia, el cor me diu que ja hem fet un seguidor.
—Mentres sigui un de sol, rail!... Deu vulgui que abans d'arribar a casa no'ns haguem de queixar per masses.

No, joven, no. Veritat es que, si desgraciadament se'ns tanqués aquell mercat, la sotragada que sofriríem fora grossa, però 50 o 60 milions ¿sab? no són 150.

Y apart de que la megalomania es una cosa molt lletja, quan s'es diputat, abans de parlar de certes materies es convenient enterarse'n.

□

Coses d'art:

Desde'l 25 del passat Febrer permanence oberta en el «Fayans Català» la segona exposició anomenada *Saló de les Arts y els Artistes*. Tocant a firmes, hi ha allí lo més solid d'entre la colla que coneixem ab el caracter d'independents. Entre'ls dibuixos, aquareles, pastells, guaixes y gravats que enjoiem d'un caient espiritual les parets de l'artística sala, hi ha obres de l'Agaray, en Canals, en Casas, Clarà, Colom, Elias, Galvey,

Gali, Gargallo, Labarta, Llimona (Josep), Llimona (Joan), Mir, Nogués, Pascual, Smith, Sunyé y Torres García, presidides totes per uns magnífics originals del malaguanyat Nonell.

Escullits entre lo més granat de nostres pintors y dibuixants, cada un d'aquets autors, pel seu aspecte, hi estan dignament representats, y, en conjunt, l'exposició resulta una esplèndida mostra de lo molt y molt bo que'ls nostres artistes, enamorats de les corrents modernes, saben produir.

El notable *Saló de les Arts y els Artistes* se clourà el dia 12 del corrent. Volem dir, ab això, que'ls que no l'hagin visitat encara s'apressin a ferho, perquè val la pena.

**

Invitats per l'autor havem donat també una ullada per la colecció de caricatures (pintures y dibuixos) que en J. Grau M. acaba d'exposar a can Parés.

Divuit obres consten en el catalog però hauríem preferit menor número y millor qualitat. Per més que, en general, el to humoristic hi es ben sentit y algunes cares de pagesos semblen ben estudiades, la major part dels assumptes són pobres, y la factura, de caracter decoratiu, no revela l'estil personal que fora de desitjar.

□

LEGIM y copiem:

«Continúa en Bañolas la epidemia de sarampión, aunque con caracteres benignos. Durante el pasado mes de Febrero fallecieron, víctimas de dicha enfermedad, treinta niños.»

¡Trenta criatures mortes en quatre setmanes!

Sort que l'epidemia es benigna.

Perquè si arriba a tenir una mica no més de malignitat, a hores d'ara a Banyoles no hi quedaria ni un nen per mostra.

□

PARLA *El Progreso* d'un de la seva colla que ha de lluitar en les eleccions provincials del diumenge, y diu:

«El candidato señor Pinilla y Fornells...»

¡Ai, don Jesús, alerta!

Ja ho suposem que això de *candidato* deu ser una errada d'impremta.

Però, a voltes, hi ha errades que tenen tot el caracter de profecies.

Y aquesta, ¿no podria ser que ho fos?

□

UN indiscret ens acaba de fer sabedors d'una gran noticia:

No fa gaires dies l'amo dels Josepets va adquirir, en una botiga del carrer de Pelayo, un magnífic fonograf, valuat en 400 pessetes, que ve a ser l'import de 4 plasses de municipal.

Ahir un automobil, avui un fonograf, demà potser un Blériot o un Farman...

Y encara diran que no es adelantat y amic del progrés, aquest home!...

**

La màquina parladora, per això, es lo que li servirà més, al popular amo dels Josepets.

Quan els xais que encara'l segueixen y l'escolten li vagin a demanar alguna cosa, farà com aquell aixerit diputat d'*El Rei*. Ell no'ls podrà rebre, perquè no hi serà; però hi haurà en Vila, y en Vila els enjugarà el fonograf!

□

La darrera vegada que'l mestre Strauss va passar per Nova-York, els milionaris de la *Quinta Avinguda* varen permetre's criticar-li en termes ironics l'haver acceptat la direcció d'un concert organitzat pels magatzemistes de robes federats.

L'eminent autor de *Salomé* ha respost a la xafarderia dels ricatxos en els següents termes:

—Abans de tirarme en cara «l'haver prestat els meus serveis als botiguers», voleu dirme d'ont heu sortit vosaltres sinó de la botiga?

Bravo, Ricardo!

D'això se'n diu un cop de batuta ben donat!

□

No'ns sembla mala idea.

Ens referim a la que l'acreditat regidor senyor Callén va exposar l'altre dijous en la sessió del Municipi:

«Pera que ab veritable fonament pugui tributarse un homenatge a un home, es precis que hagin transcorregut vinticin anys desde la seva mort.»

Ja ho sab, doncs, don Alacandro.

Si es que realment desitja que se l'honri y veneri, primer ha de tenir la bondat de morir-se.

Y quan hagin passat vinticin anys, llavors ne parlarem y veurem lo que's fa.

Aixís ho hem determinat, d'acord ab el seu correligionari senyor Callén.

□

ULL,—ojo—Xenius!... Miri que rellisca.

Deia aquest apreciable noucentista, com a prelude del *Glosari* del passat divendres:

«El lector frivol sabrà perdonar si, un cop per setmana, durant les de Quaresma, el faig menjar *magre*.»

¿No es això volernos «colocar» dissimuladament l'idea de que els altres dies, al lector frivol, el fa menjar *gras*?

L'OBSESSIÓ DE LES NOIES

—Papà: ¿que no me'n deixarà dur a mi, de pantalons?
—Espera't, dona; primer haig de saber si l'escauran a ne tu... Arribant a casa t'emprovaras els meus.

Cert que an aquesta *grassa* poden donarseli varies interpretacions, però dónguili la que vulgui, Xenius, rellisca.

Vostè que es filosof, prengui's la molestia de filosofarhi una mica, sobre l'assumpt, y veurà com tenim raó.

□

MÉS versos de don Salvador Rueda.

Sinó que—val a dirho—aquesta vegada, per causes purament locals, no ha estat tan afortunat com en la seva «Oda á Barcelona», aquella brillant composició, l'elogi de la qual tinguerem l'honor de fer en un dels nostres darrers números.

Els versos d'ara, pulcrissims, elegants y armoniosos,—això sí—van escrits en unes postals que l'inspirat poeta ha destinat a la tómbola de la Premsa diaria, y, com es de suposar, tracten de diverses materies.

Però, vetaquí que a l'agafar la primera de dites postals, ens trobem ab un sonet que—vegin si es fatalitat—comensa ab aquet vers:

«Hizo Dios un magnífico pandero...»

Y, naturalment, ja no hem pogut llegir res més.

—¿Per què?—ens preguntarà, de segur, l'autor, admirat.

¿Per què?... ¡Ai, don Salvador!...

¡Si vostè sapigués lo que aquí significa, això de *pandero*, pera molta gent!

«Hizo Dios un magnífico pandero...»

¡Tapa, tapa, que diu el «Pizpierno» d'*El muñuelo*, de don Ramon de la Cruz.

□

UN interior d'una casa.

Després del frugal sopar, la plàcida familia s'entrega a les

AL PALAU DE BELLES ARTS

Inauguració de la Tómbola de la Premsa Diaria a favor dels damnificats pels darrers temporals.

delícies de la digestió. El pare llegeix el diari, la mare fa la llista de la bugadera, y el noi, un xicotet de set anys, dibuixa ninots en les cobertes d'un cartipas.

De prompte, un gran sospir de la criatura romp el silenci.

El noi. Ai, pare!... Jo'm voldria morir!

La mare.—Y ara! Quines bestieses de dir!

El noi.—Sí! Sí! Jo'm voldria morir ara mateix.

El pare.—Però, deixa'l dir... Per què? Veiam?... Perque't voldries morir?

El noi.—Perquè, si tardo gaire, aviat no quedarà a Barcelona cap plassa sense monument.

Al Palau de Justicia.

Un cop dictada sentència contra un criminal, el fiscal exclama en alta veu, dirigintse al *banquillo*:

—La Sala us condemna a trenta anys de presó... Teniu alguna cosa que manifestar?

—Sí—respon l'acusat.—Voldria que anessiu a casa a dir a la dona que no m'espera a sopar.

ENTRE vells amics:

—Com! An en Regordosa, que es l'home a qui odies més del món, li has cedit la mà de la teva filla?

—Precisament.

—Y aixís te venges de les seves infamies?

—Sí, home... Què vols més? Tindrà la meva dona per sogra!

UN barra d'aquets que sempre pidolen cigarros als amics se topa ab en Palaudaries, un dia que aquet duia un gran puro a la boca.

—Noi, quin *veguero* tan maco fumes!

—Sí, eh?...

—Però ¿com es que fa la cendra tan negra?

—No'n fassis cas. Es que porta dol dels seus parents.

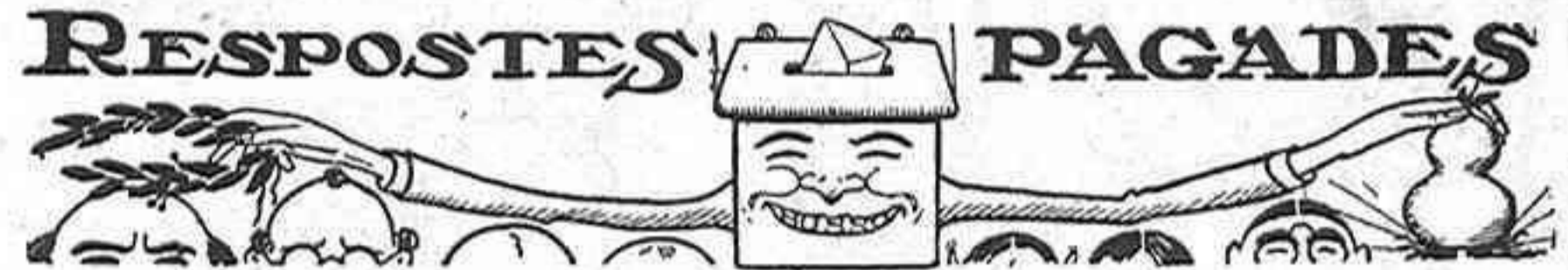
COMPETENCIES.

Un predicador mistic d'aquets que tenen rabia a totes les innovacions, ha dit desde la trona que això del navegar pels aires es art de Lucifer.

La conquesta del cel, obra del diable!

¿No es, precisament, a guanyar el Cel a lo que aspira la Santa Mare Iglesia?

Sinó que, en efecte, hi ha una petita diferencia: Els uns el volen guanyar ab oracions y misses pera'l morts, y els altres ab heroisme y sacrifici pera'ls vius.

Pere Mas Cuquet: Vostè es un gran endevinaire. —Victor Canigó: L'assumpt de la poesia no pot ser més crudel. La forma poc cuidada. ¿Ont va ab aquella cacofonia del primer vers?

Immovil, resta en gesta dolorosa...

A. Verdaguer G.: la seva *Follia d'amor* m'ha semblat l'obra d'un aprenent. Estudi, estudi, estudi. Llegeixi molt Heine y molt Carner. —Miquel Serrats y Camps: Si no totes tres, una o dues. —Joan Termes Piera: Massa anarquia en els seus versos. Encara no som tan futuristes. —Ll. S. P.: Està mitg be, y les coses que estan mitg be no poden anar. —Lluís Ramis Camaló: Massa complicada, la conversa. Lo altre potser anirà. —Gambas: No m'han consentut. —Un Ll. F.: No's podria inventar un altre pseudonim menos cotxino? Lo que envia no *cueta*. N. N.: He passat els ulls pels seus dibuixos y, la veritat, no m'acaben d'agradar. —Pep Cistellé: Ho sento molt, però no hi ha res que m'ilusioni. —Gentil cantaire: Vostè no adelanta gaire. Se veu que es molt desaplicat. —R. Monjo: Les estrofes de vostè tenen escassa originalitat. —Un felibrès: Digui an en Mistral que li dongui alguna llissoneta.

UNA «BARONADA»

—Què deuen haver fet aquet senyor, que'l duen lligat?
—Ha pres El vano d'en Goldoni, y no n'ha tingut prou ab pèndreli, sinó que li ha espatllat.

LA DRESSA

— Dispensi, guardia: ¿que vaig be
pera anar a l'Ajuntament?
— Sí, noi! No fas de pastelero? Pues es
el millor camino para ir de dret al Mu-
nicipio.

TRENCA-CAPS

XARADES

I

Temps de verb, són diferents,
prima-quarta y *hu-segona*,
quarta y *tres*, tranquila estona
que celebren, molt contents,
amics, pares y parents;
prima-dos y *tersa-quart*,
dels llatins recordant l'art,
es *total* ont tot turista
té tan *quarta* el punt de vista,
com no's troba en altra part.

J. SADURNÍ M.

II

La *primera* es aliment,
la *segona*, negoció,
tersa y *quart*, derivació,
tres doblada, el poc freqüent,
volta ab prima, un instrument,
tersa y *hu*, la vinya cria;
no's quedà *dos-tres* per tia,
y si agrada el mirar
bon *total* se pot trobar
com *quarta-hu* en fotografia.

JOSEP SADURNÍ MAS DE LOS VALLS

ANAGRAMA

Van disputarse una *tola*
en Rafelet y en Pascual,

y va resultar a l'ultim
que cap tenia *total*.

J. FARRÉS GAIRALT

TARGETA

Y. XENA ROSAL

Ab aquestes lletres, degudament combinades, formar el nom
d'un aplaudit drama.

JAUME JUBAN Y BONET

CONVERSA

— Vols venir, hereu?
— Si'm dius aont...
— Entre'ls dos ho havem dit; rumia.

LEANDRE VALLS

JEROGLIFIC

EEEEEEEEEEEEEEEE
L.D
LLLULLLL
D.
EEEE

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

SOLUCIONS als darrers Trencap-caps

A la Xarada I: *Cinematògrafo*.—A la Xarada II: *Afortunat*.
—A la Xarada III: *Marcel*.—A l'Anagrama: *Pare-Pera*.—A la
Mudansa: *Nau, Neu, Niu, Nou, Nuu*.—A la Targeta: *Pont de
Molins*.—A la Conversa: *Cistella*.—Al Jeroglific I: *Política*.—
Al Jeroglific II: *Dos deus, vint*.—Al Jeroglific III: *Parells y
senàs*.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:
Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de suscripció:
Fòra de Barcelona,
cada trimestre:
Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

NOVA EDICIÓ

LA VIDA AUSTERA

d'en PERE COROMINAS

Preu: 2 pessetes

Demà dissabte, dia 11,

EXTRAORDINARI

DE

La Campana de Gracia

Text dels habituals redactors del setmanari y
d'en Pere Corominas, Santiago Gubern, Jo-
sep Baró, Pere Garriga, Joaquim Forcada,
Adolf Pujol y Josep Ruíz

Il·lustració de palpitant actualitat

8 planes

10 centims

DINTRE DE POCOS DIES

LA COLUMNA DE FOC

d'en GABRIEL ALOMAR

Edició popular

EL DALTABAI

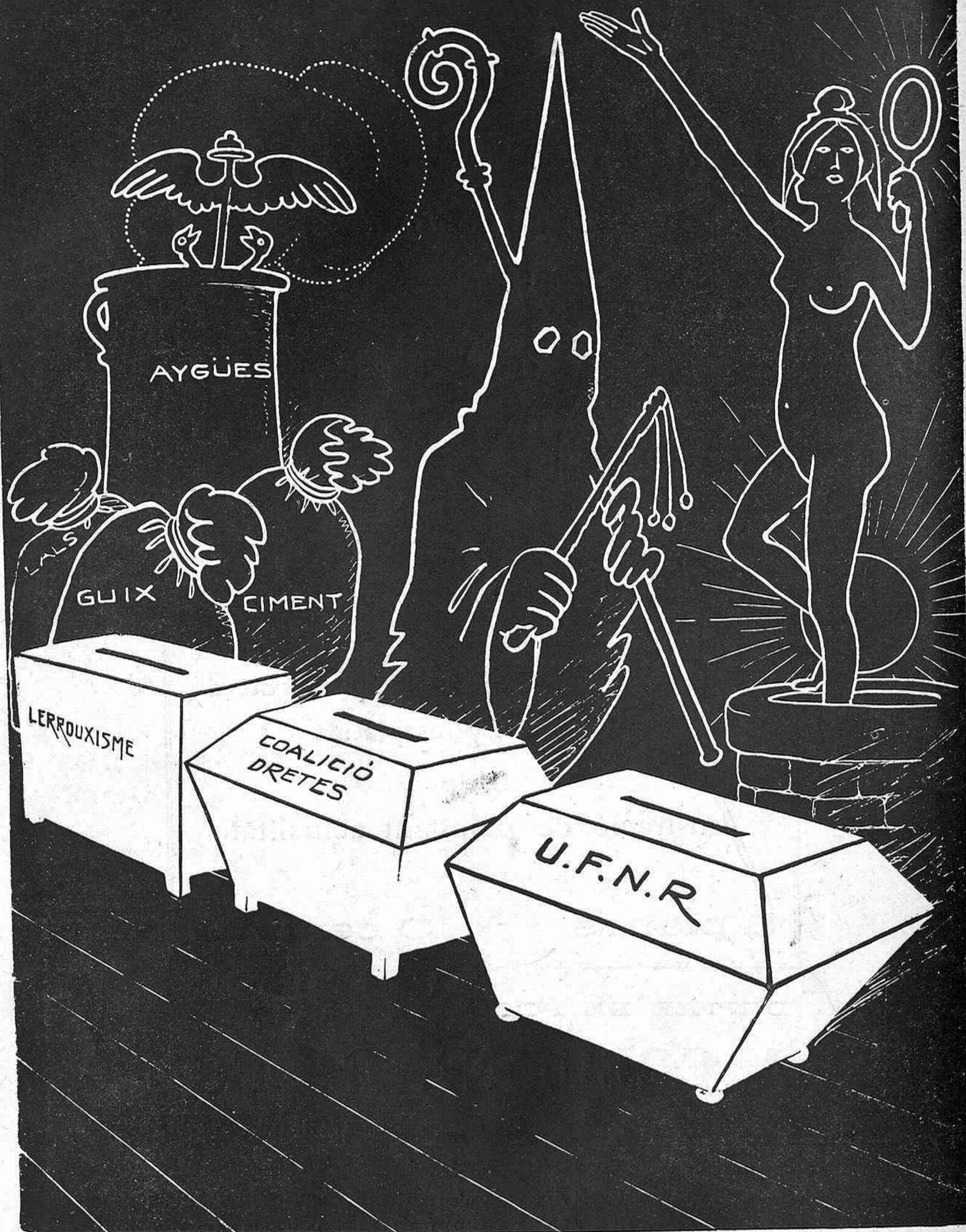
d'en
LAFERRÈRE

*

Traducció d'en
SANTIAGO RUSIÑOL

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

¡ELECTORS!

*Tres urnes aquí us esperen.
Si estimeu a Barcelona,
sense dubtar, acosteuvos
a la que té més bona ombra.*